

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології
Кафедра журналістики

Силабус
навчальної дисципліни
«ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА БЕЗПЕКА»

Галузь знань 06 Журналістика

Спеціальність 061 «Журналістика»

Освітньо-професійна / освітньо-наукова програма Реклама та зв'язки з громадськістю; Соціальна та культурна журналістика

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Харків, 2021

Силабус склав/склала:
канд. наук із соц. комунікацій, ст. викладач
кафедри журналістики, Шелестова А. М.
Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри журналістики

Протокол № від «» 2021 р.

Завідувач кафедри журналістики _____ Вікторія МАРКОВА

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету_культурології

Протокол № від «» 2021 р.

Голова ради факультету _____

Олександр КРАВЧЕНКО

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва дисципліни / освітньої компоненти	Інформаційна політика та безпека
Викладач (- і)	Шелестова Анна Миколаївна
Контактний телефон та e-mail викладача	068-607-58-07 anna_shelestova@ukr.net
Інформація про консультації	Четвер на 5-тій парі
Логіка вивчення курсу	Пререквізити: теорія масової комунікації, теорія масової інформації та інформаційні технології Постреквізити: методика журналістського розслідування, практика рекламної та PR-діяльності у соціокультурній сфері

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Курс «Інформаційна політика та безпека» є вибірковою для освітньо-професійної програми «Реклама та зв'язки з громадськістю», «Соціальна та культурна журналістика» підготовки бакалаврів спеціальності 061 «Журналістика».

Завдання навчальної дисципліни є навчити студентів аналізувати інформаційні загрози, пояснити особливості інформаційної політики країни.

3. МЕТА КУРСУ

надання студентам знань про: основні складові сучасної державної інформаційної політики, інформаційні загрози та напрямки протидії цим загрозам у сучасному суспільстві, методи та технології інформаційного впливу в умовах інформаційної війни та засоби їх протидії, зокрема через засоби масової інформації та комунікації.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(визначаються відповідно до освітньо-професійної / освітньо-наукової програми)

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи

соціальнокомунікаційних наук.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ

(визначаються відповідно до освітньо-професійної / освітньо-наукової програми)

ЗК 1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 7. Здатність працювати в команді.
ЗК 8. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
ФК 1. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.
ФК 2. Здатність формувати інформаційний контент.
ФК 3. Здатність створювати медіапродукт.
ФК 4. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.
ФК 6. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Вибіркова
Формат курсу	Денна форма навчання, <u>3-й</u> семестр(и)
Обсяг курсу	Зазначте за навчальним планом (відповідно до робочого навчального плану поточного навчального року): кількість кредитів – 4 загальна кількість годин – 120 аудиторних – 40 самостійної роботи – 80 тижневих годин для денної форми навчання – 2
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	ПК, програмне забезпечення та онлайн-сервіси
Форми, види навчальних занять та методи навчання (відповідно до навчального плану)	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекції / практичні Методи: Пояснювально-ілюстративний, частинно-пошуковий (евристичний), репродуктивний, набуття знань, практичний, словесний, наочний, формування умінь і навичок, використання знань творча діяльність, закріплення, перевірка знань, умінь і

	навичок.
Поточний контроль	усне опитування, перевірка якості виконання практичних завдань
Підсумковий контроль	Іспит
Політика курсу*	<ul style="list-style-type: none"> • дисциплінарні та організаційні вимоги: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами; взаємоповага; • дедлайни, запізнені завдання, пропущені завдання (лікарняні, академічна мобільність та ін.): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених предметом занять до заліку він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують; • відповідальність викладача та здобувача вищої освіти: викладач та студент зобов'язуються дотримуватися та виконувати встановлені норми та правила поведінки та взаємодії у аудиторії; • плагіат, академічна доброчесність (зазначити обов'язково): плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі; недопустимі підказки і списування у ході практичних занять, контрольних роботах, на іспиті.

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	ла	ін	с.р		л	п	ла	ін	с.р
	р	б	д	.		р	б	д	.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. «Основи інформаційної безпеки та інформаційної політики»												
Тема 1. Основи національної	8	2				6						

безпеки держави												
Тема 2. Основні положення інформаційної безпеки	8	2				6						
Тема 3. Основні поняття інформаційного протиборства	8	2				6						
Тема 4. Основи державної інформаційної політики	8	2				6						
Разом за розділом 1	32	8				24						
Розділ 2. «Інформаційна безпека та інформаційна політика в Україні»												
Тема 5. Інформаційна безпека України	10	2	2			6						
Тема 6. Методи та заходи забезпечення інформаційної безпеки України	10	2	2			6						
Тема 7. Система та політика забезпечення інформаційної безпеки України	10	2	2			6						
Тема 8. Основні напрями державної політики забезпечення	10	2	2			6						

інформаційної безпеки суспільства												
Разом за розділом 2	40	8	8			24						
Розділ 3. «Інформаційні війни»												
Тема 9. Сутність поняття “інформаційна війна”	10	2	2			6						
Тема 10. Загрози інформаційній безпеці та інформаційне протиборство	10	2	2			6						
Тема 11. Електронний уряд: світовий досвід та впровадження в Україні	14	2	2			10						
Тема 12. Медіаполітика та медіакультура	14	2	2			10						
Разом за розділом 3	48	8	8			32						
Усього годин	120	24	16			80						

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Відвідування лекції – 1 бал ($12 \cdot 1 = 12$)

Робота на практичному занятті – 0-6 балів ($8 \cdot 6 = 48$)

Самостійна робота: 20 балів.

Підсумковий контроль – 20 балів.

Всього: $12 + 48 + 20 + 20 = 100$

Схема нарахування балів, які отримують студенти

Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік	Сума
------------------	-------------------	-------	------

Розділ 1				Розділ 2				Розділ 3				20	20	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
1	1	1	1	7	7	7	7	7	7	7	7			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

(за умови, якщо цей вид занять передбачений навчальним планом)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів, які може отримати здобувач
1	Інформаційна безпека України	2	6
2	Методи та заходи забезпечення інформаційної безпеки України	2	6
3	Система та політика забезпечення інформаційної безпеки України	2	6
4	Основні напрями державної політики забезпечення інформаційної безпеки суспільства	2	6
5	Сутність поняття “інформаційна війна”	2	6
6	Загрози інформаційній безпеці та інформаційне протиборство	2	6
7	Електронний уряд: світовий досвід та впровадження в Україні	2	6
8	Медіаполітика та медіакультура	2	6

10. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів, які може отримати здобувач
1	Основи національної безпеки держави	6	1
2	Основні положення інформаційної безпеки	6	1
3	Основні поняття інформаційного протиборства	6	1
4	Основи державної інформаційної політики	6	1
5	Інформаційна безпека України	6	2
6	Методи та заходи забезпечення інформаційної безпеки України	6	2
7	Система та політика забезпечення інформаційної безпеки України	6	2
8	Основні напрями державної політики забезпечення інформаційної безпеки суспільства	6	2
9	Сутність поняття “інформаційна війна”	6	2
10	Загрози інформаційній безпеці та інформаційне протиборство	6	2
11	Електронний уряд: світовий досвід та впровадження в Україні	10	2
12	Медіаполітика та медіакультура	10	2

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Основні поняття національної безпеки. Визначення національної безпеки.
2. Система забезпечення національної безпеки в Україні.
3. Види національної безпеки.
4. Життєво важливі інтереси особистості, суспільства та держави в інформаційній сфері.
5. Об'єкти та суб'єкти інформаційної безпеки.
6. Джерела загроз інформаційній безпеці.
7. Система забезпечення інформаційної безпеки держави.
8. Визначення поняття “інформаційне протиборство”.
9. Інформаційна війна.
10. Інформаційний тероризм.

11. Інформаційна злочинність.
12. Основні положення державної інформаційної політики.
13. Визначення державної інформаційної політики.
14. Національні інтереси України в інформаційній сфері та шляхи їхнього забезпечення. Загрози інформаційній безпеці України.
15. Загальні методи забезпечення інформаційної безпеки України.
16. Міжнародне співробітництво України в галузі забезпечення інформаційної безпеки.
17. Основні функції системи забезпечення інформаційної безпеки України.
18. Державна політика забезпечення інформаційної безпеки України.
19. Діпфейк.
20. Роль Інтернету та соціальних мереж у веденні інформаційних воєн.
21. Методи протидії інформаційним впливам.
22. Спін-доктор.
23. Інформаційна політика держави в надзвичайних ситуаціях.
24. Сутність, мета і принципи організації електронного уряду.
25. Визначення понять «електронний уряд» і «електронне урядування».
26. Медіаполітика держави: механізми регулювання взаємовідносин держави із ЗМІ (державне регулювання, дерегулювання).
27. Медіакультура – основна вимога до особистості інформаційного суспільства.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

1. Башук А.І. Інформаційна політика: [навч. посіб.] / Алла Іванівна Башук. – Ч.1. – К.: Вид-во ІЖ КНУ ім. Т. Шевченка, 2007. – 90 с.
  2. Вальорска М. **Агнєшка** Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнєшка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійника – К. : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020. – 36 с.
  3. Жарков Я.М., Дзюба М.Т., Замаруєва І.В., ін. Інформаційна безпека особистості, суспільства, держави: Підручник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. – 274 с.
  4. Карпенко В.О. Інформаційна політика та безпека: підручник / Віталій Опанасович Карпенко. — К.: Нора-Друк, 2006. — 320с.
  5. Курбан О.В. Сучасні інформаційні війни в мережевому он-лайн просторі [Текст]: навчальний посібник / О.В.Курбан. – Київ: ВІКНУ, 2016. - 286 с.
  6. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози. – К.: Центр вільної преси, 2006. – 916 с.
  7. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика: навч. посіб. / Почепцов Георгій Георгійович, Чукут Світлана Анатоліївна. — К.: Знання, 2006. — 663с.
- Допоміжна***
8. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізолюватися від правди. Навчальний посібник / Волошенюк О. (розділ 2, 3, 5), Дегтярьова Г. (розділ 2), Каліберда М. (розділ 1), Мокрогуз О. (розділ 3), Потапова В. (розділ 4), Шаламов Р. (розділ 1) / За редакцією Волошенюк О., Євтушенко Р., Іванова В., Кулакова А. — Київ: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. – 68 с..
  9. Почепцов Г. Теорія комунікації / Почепцов Г. – К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 1999. – 308 с.

10. Юдін О. Інформаційна безпека держави : [навч. посіб.] / О. Юдін, В. Богуш. – Х. : Консул, 2005. – 576 с.

11. Про національну безпеку України : закон України № 2469-VIII від 01.08.2021. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>. – Назва з екрану.

12. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : закон України № 539/97-ВР 16.07.2019. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрану.

13. Харченко Л. Інформаційна безпека України: Глосарій / Харченко Л., Ліпка В., Логінов О. / За заг. ред д. юрид. н., проф. Р. Калюжного. – К. : Текст, 2004. – 136 с

Інформаційні ресурси

14. Міністерство культури та інформаційної політики України - <https://mkip.gov.ua/>

15. Рада національної безпеки і оборони України - <https://www.rnbo.gov.ua/>

16. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України - <https://cip.gov.ua/>

17. Державний науково-дослідний інститут технологій кібербезпеки та захисту інформації - <https://csi.cip.gov.ua/>

18. Концепція інформаційної безпеки України (неофіційний текст) - <https://ips.ligazakon.net/document/NT1607>

19. Бібліотека Харківської державної академії культури.

20. Бібліотека Харківського національного університету В. Н. Каразіна.

21. International Federation of Journalists [Digital source]. – Access : <https://www.ifj.org/>. – Title from screen.

22. Інформаційне суспільство Законодавство України про інформацію і ЗМІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.city-adm.rv.ua/RivnePortal/ukr/zakony_pro_zmi.aspx. Назва з екрану.

23. Національна спілка журналістів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nsju.org/>. – Назва з екрану.

24. Про інформацію. Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

25. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка.